

Єременко О. В.,
Карпенко О. Є.,
Ігнатовська О. І.

**САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ
«ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»**

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка**

Єременко О. В., Карпенко Є. В., Ігнатовська О. І.

**САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ
«ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»**

Методичні рекомендації
Спеціальність: 025 Музичне мистецтво (Хорове диригування)
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Суми – 2022

УДК 378.041:784.1.087.68 (072)

М54

*Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка
(протокол «№2 від 29 вересня 2022 року)*

Автори:

- О. В. Єременко*, доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;
Є. В. Карпенко, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;
О. І. Ігнатівська, провідний концертмейстер, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Рецензенти:

- М.Б. Петренко*, кандидат педагогічних наук, доцент, зав. кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка
А.Ю. Єрьоменко, кандидат мистецтвознавства, старший викладач, доцент кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Єременко О. В., Карпенко Є. В., Ігнатівська О. І.

М54 Самостійна робота студентів з курсу «Хорове диригування»: методичні рекомендації. – Суми: ФОП Цьома С. П., 2022. – с.

Методичні рекомендації «Самостійна робота студентів з фаху («Хорове диригування») складено відповідно до вимог кредитно-трансферної системи.

Завдання курсу спрямовані на формування компетентного фахівця, який вільно володіє диригентським апаратом, здатен вирішувати складні проблеми під час музичної професійної діяльності, застосовує на практиці набуті професійні уміння та навички.

Методичні рекомендації створено з метою удосконалення навичок самостійної навчальної роботи студентів, умінь працювати з науково-педагогічною та методичною літературою.

Методичні рекомендації створено для студентів освітнього рівня ОКР Магістр спеціальності 025 Музичне мистецтво («Хорове диригування»), викладачів інститутів культури і мистецтв вищих педагогічних навчальних закладів України.

УДК378.041:784.1.087.68(072)

© Єременко О. В., Карпенко Є. В.,
Ігнатівська О. І., 2022
© ФОП Цьома С. П., 2022
© СумДПУ імені А. С. Макаренка

ЗМІСТ

ВСТУП (ПЕРЕДМОВА)	5
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФАХ» («ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»).....	6
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ».....	24
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ:.....	31

ВСТУП (ПЕРЕДМОВА)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФАХ» (ХОРОВЕ
ДИРИГУВАННЯ)**

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕНУ)

ДОДАТКИ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ

ВСТУП (ПЕРЕДМОВА)

Навчальна дисципліна Фах є основним предметом у підготовці магістрів музичного мистецтва за професійною кваліфікацією «Диригент хору. Керівник хору. Артист хору ». Ця дисципліна має узагальнити та закріпити усю теоретичну і практичну підготовку студентів. В ході опанування даного курсу завершується процес формування цілісного образу диригента-хормейстера. Майбутні фахівці повинні на високому рівні професійності повинні володіти диригентським апаратом; організаторськими здібностями для кваліфікованої роботи з хором колективом; сформованою власною виконавською концепцією виконання музичних творів; індивідуальною виконавською манерою; власним набутих концертно-виконавським стилем.

Переважає частина визначених для даного курсу годин припадають на самопідготовку студента. Тому важливим є підбір науково-педагогічної та методичної літератури для самостійних занять студентів, яка б відповідала актуальній робочій програмі та переліку тем, котрі будуть вивчатися. В даному навчально-методичному посібнику ми пропонуємо розгляд деяких тем, що виокремлені в робочій програмі на самостійне опрацювання.

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
НН Інститут культури та мистецтв
Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання
Кафедра хореографії та музично-інструментального виконавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

НН Інституту культури і мистецтв

_____ Устименко-Косоріч О. А.

«___» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФАХ» («ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»)

Другий (магістерський) рівень

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Освітня програма/програми Музичне мистецтво

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН Інституту культури і мистецтв

«___» _____ 20__ р.

Голова

Суми – 2022

Розробники:

1. **Єременко Ольга Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства
2. **Карпенко Євген Віталійович** – доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання
3. **Ігнатівська Оксана Іванівна** – провідний концертмейстер, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Протокол № __ від «__» _____20__ р.

Завідувач кафедри

М. Б. Петренко, кандидат педагогічних наук, доцент _____

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 13	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й, 2-й		1-й, 2-й	
Семестр			
Загальна кількість годин – 390		1-й, 2-й, 3-й	1-й, 2-й, 3-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		90 год.	22 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		300 год.	368 год.
		Консультації:	
Вид контролю: екзамен, залік			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Фах» («Хорове диригування») є практична підготовка магістрів до майбутньої професійної діяльності як виконавців, керівників хорових колективів; озброєння їх основними знаннями про специфіку диригентського жесту, взаємозв'язок внутрішньодольової пульсації та жестоутворення, способи досягнення виразності диригування, а також про організацію хорів різних видів і типів.

Опановуючи методи проведення занять в хоровому класі, студенти знайомляться з критеріями підбору репертуару хору, розширюють та закріплюють знання з теорії диригування й усвідомлюють алгоритм набуття диригентських вмінь та навичок, формування необхідних професійних компетенцій магістрантів музичного мистецтва – майбутніх диригентів хорів.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Фах» («Хорове диригування») забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»: ЗК 6 – здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 9 – здатність працювати автономно.

ФК 1 – здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції;

ФК 2 – усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду; аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку;

ФК 4 – здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності; порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету;

ФК 8 – здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу;

ФК 9 – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності;

ФК 10 – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві та музичній педагогіці;

ФК 11 – здатність ефективно використовувати музично – технічні засоби у виконавській діяльності.

Опанування дисципліни «Фах» дозволить студентові розвинути професійні навички, необхідні як у виконавській діяльності, та роботі з хором.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни Фах (Хорове диригування) є опанування дисциплін «Хоровий клас» та «Оркестровий клас», попереднє вивчення курсів «Диригування», «Сольфеджіо», «Теорія музики», «Гармонія», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів», «Всесвітня історія музичної культури», «Читання партитур», «Інструментознавство», «Інструментовка» відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво. Знання та вміння, набуті студентом під час навчання на бакалавра сприяють повноцінному опануванню дисципліни Фах (Хорове диригування) другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною Фах («Хорове диригування») передбачають оволодіння та розширення професійного понятійного апарату, вмінь та навичок, які дозволяють ефективно працювати з колективом.

На заняттях з Фаху («Хорового диригування») формується та удосконалюється не лише необхідний комплекс диригентських жестів, але здійснюється психологічна підготовка студента до спілкування з колективом. Під час занять з Фаху («Хорового диригування») студент формується як музикант, навчається самостійно приймати творчі рішення, виявляє здатність до формування власної виконавської концепції творів, що вивчаються.

Вивчення дисципліни Фаху «Хорове диригування» передбачає здатність студента до розв'язання складних задач і проблем

Знання: виконавської культури, техніки диригування, володіння інструментом (голосом). Уміння: використовувати набуті знання та вміння на практиці. Комунікація: взаємодія диригента та колективу	ПРН 1	Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.
---	--------------	---

<p>Знання: особливостей стилів, жанрів, певної доби, до якої належать музичні твори.</p> <p>Уміння: здійснювати аналіз музичних творів стосовно виявлення диригентських та виконавських труднощів, визначення особливостей художнього змісту та драматургії.</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.</p>
<p>Знання: особливостей стилів, жанрів, певної доби, до якої належать музичні твори, особливостей здійснення виконавських та музикознавчих інтерпретацій.</p> <p>Уміння: використовувати набуті знання для створення художньої інтерпретації, створювати та продукувати особисту інтерпретаційну версію музичного твору.</p> <p>Комунікація: взаємодія диригента з колективом за допомогою мануальної техніки.</p>	<p>ПРН 5</p>	<p>Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.</p>
<p>Знання: особливостей здійснення виконавських та музикознавчих інтерпретацій.</p> <p>Уміння: демонструвати володіння музично-аналітичними навичками у процесі створення інтерпретаційних версій музичних творів</p>	<p>ПРН 6</p>	<p>Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p>
<p>Знання: специфічної термінології та основних понять і категорій музичного мистецтва.</p> <p>Уміння: розкривати зміст понять і категорій музичного мистецтва в контексті його історичного становлення.</p> <p>Комунікація: використання термінології під час комунікації диригента з колективом</p>	<p>ПРН 7</p>	<p>Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p>

<p>Знання: змісту музичного мистецтва, мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості.</p> <p>Уміння: розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість засобами музичного мистецтва.</p> <p>Комунікація: сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами.</p>	ПРН 12	<p>Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.</p>
--	---------------	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Яскрава виконавська інтерпретація вокально-хорових творів, систематична, результативна, цілеспрямована робота студента над удосконаленням диригентської техніки, застосування ефективних методик в роботі з хором.
82 – 89	Систематична, результативна, цілеспрямована робота студента над удосконаленням диригентської техніки. Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються.
74 – 81	Цілеспрямована та систематична робота студента над удосконаленням диригентської техніки. Студент не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в застосуванні диригентських прийомів.
64 – 73	Недостатня наполегливість в напрямку оволодіння диригентсько-хоровими знаннями, уміннями, навичками; наявність досить суттєвих недоліків у диригентсько-хоровій підготовці.
60 – 63	Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні диригентсько-хоровими знаннями, уміннями, навичками; наявність суттєвих недоліків у диригентській підготовці.

35 – 59	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою; низький рівень розвитку музикального слуху, слабкий розвиток музичного мислення, пам'яті; низький рівень диригентсько-хорових знань, умінь, навичок, про що свідчить недбалість виконавської інтерпретації вокально-хорових творів.
1 – 34	Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин.

4.1. Розподіл балів у першому семестрі (екзамен)

Поточний контроль					Разом	Підсумковий контроль	Сума
РОЗДІЛ 1							
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5			
Поточний контроль					59	25	100
11	12	12	12	12			
Контроль самостійної роботи					16		
3	3	3	3	4			

Т 1.1., Т 1.2. ... Т 1.5. – теми розділів

4.2 Розподіл балів у другому семестрі (екзамен)

Поточний контроль							Разом	Підсумковий контроль	Сума
РОЗДІЛ 2									
Т 2.1.	Т 2.2.	Т 2.3	Т 2.4.	Т 2.5.	Т 2.6.	Т 2.7.			
Поточний контроль							59	25	100
8	8	8	8	9	9	9			
Контроль самостійної роботи							16		
2	2	2	2	2	3	3			

Т 2.1., Т 2.2. ... Т 2.7. – теми розділів

4.3. Розподіл балів у третьому семестрі (залік)

Поточний контроль				Разом	Сума
РОЗДІЛ 3					
Т 3.1.	Т 3.2.	Т 3.3	Т 3.4.	76	100
Поточний контроль					
19	19	19	19		
Контроль самостійної роботи				24	
6	6	6	6		

Т 3.1., Т 3.2. ... Т 3.4. – теми розділів

5. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами та методами демонстрування результатів навчання є поточне оцінювання студентів по практичній роботі (диригування творів різних характерів та стилів), заліки в 1 та 3 семестрах, екзамен 2 семестрі, які містять представлення письмового аналізу хороших творів (які виконуються) та гру партитури *a cappella* на фортепіано.

6.1. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Виконавський комплекс фахової підготовки.

Розділ 2. Удосконалення фахових виконавських компетенцій.

Розділ 3. Розвиток індивідуальної виконавської манери.

6.2. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Виконавський комплекс фахової підготовки.

Тема 1.1. Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.

1.1.1. Специфіка фахової підготовки

1.1.2. Інтеграція майбутніх магістрів до предметної сфери професійної діяльності.

Тема 1.2. Формування виконавського комплексу фахової підготовки.

1.2.1. Практичне вивчення структури та змісту комплексу фахової підготовки на матеріалі музичних творів.

1.2.2. Оволодіння виконавським тезаурусом.

Тема 1.3. Формування досвіду аналізу музичних творів з виокремленням особливостей драматургії, форми та художньо-виконавського змісту.

1.3.1. Опанування закономірностей розвитку музичного матеріалу, музичної драматургії та художнього змісту музичних творів.

Тема 1.4. Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки.

1.4.1. Практичне вивчення змісту та принципів організації репетиційної роботи виконавця в умовах сучасного культурно-мистецького середовища.

1.4.2. Зміст репетиційної діяльності концертного виконавця.

1.4.3. Удосконалення репетиційної діяльності в процесі фахової підготовки.

Тема 1.5. Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки.

1.5.1. Усвідомлення значення міжпредметних зв'язків у процесі оволодіння фаховими компетенціями.

РОЗДІЛ 2. Удосконалення фахових виконавських компетенцій.

Тема 2.1. Сучасні технічні засоби у музично-виконавській діяльності.

2.1.1. Оволодіння широким спектром технічних засобів музичного виконавства.

2.1.2. Використання технічних засобів в роботі з хором.

Тема 2.2. Критерії якісного концертного звучання музичних творів.

2.2.1. Опанування вимог до якісного концертного звучання музичних творів та музично-виконавської майстерності.

2.2.2. Формування персонального виконавського досвіду.

Тема 2.3. Формування виконавської концепції музичного твору.

2.3.1. Практичне оволодіння змістом та структурою виконавської концепції музичного твору.

2.3.2. Індивідуальні концепції творів з навчального репертуару студента.

Тема 2.4. Принципи систематизації концертного репертуару.

2.4.1. Опанування здатності до формування різних концертних програм з урахування функцій музичного мистецтва, формування естетичних ідеалів, гуманістичної моралі та національної свідомості.

2.4.2. Врахування концертної драматургії.

Тема 2.5. Організація самостійної роботи за фахом.

2.5.1. Методичне обґрунтування принципів організації самостійної роботи за фахом.

2.5.2. Опанування фахової літератури та виконавського репертуару.

Тема 2.6. Розвиток сценічної взаємодії та культури.

2.6.1. Практичне опанування вибудовування комунікативної компетентності між учасниками творчого дійства у процесі концертно-виконавської діяльності.

2.6.2. Взаємодія в системі «Виконавець – твір – слухач».

Тема 2.7. Сучасні напрями виконавської діяльності.

2.7.1. Усвідомлення багатогранності сучасного мистецького простору.

РОЗДІЛ 3. Розвиток індивідуальної виконавської манери.

Тема 3.1. Створення драматургічно-виконавського трактування музичних творів.

3.1.1. Розвиток системності розуміння драматургічно-виконавського змісту музичного тексту у процесі концертно-виконавської діяльності.

3.1.2. Ескізне вивчення та жанрово-стильовий аналіз музичних творів.

Тема 3.2. Засоби творчої активізації.

3.2.1. Практична реалізація засобів творчої активізації концертного виконавця.

3.2.2. Вивчення концертно-виконавського надбання провідних виконавців.

3.2.3. Методи наслідування виконавського досвіду.

Тема 3.3. Формування еталону індивідуального концертно-виконавського стилю.

3.3.1. Оволодіння системою еталонів концертно-виконавського стилю та практична реалізація власної виконавської діяльності в їх дискурсі.

Тема 3.4. Моделювання майбутньої професійної діяльності.

3.4.1. Обґрунтування моделі майбутньої професійної творчої діяльності концертного виконавця-диригента з метою розвитку індивідуального виконавського досвіду.

3.4.2. Удосконалення навичок самоаналізу в процесі професійної діяльності.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Ус	Ьо	го	у тому числі		
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. роб.				Лекції	Практ.	Лабор.
РОЗДІЛ 1. Виконавський комплекс фахової підготовки.												
Тема 1.1. Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.	22		4			18	22		2			20
Тема 1.2. Формування виконавського комплексу фахової підготовки.	26		8			18	26		2			24
Тема 1.3. Формування досвіду аналізу музичних творів з виокремленням особливостей драматургії, форми та художньо-виконавського змісту.	24		6			18	24					24
Тема 1.4. Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки	24		6			18	24		2			22
Тема 1.5. Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки.	22		4			18	22					22
РОЗДІЛ 2. Удосконалення фахових виконавських компетенцій.												
Тема 2.1. Сучасні технічні засоби у музично-виконавській діяльності.	26		6			20	26		2			24
Тема 2.2. Критерії якісного концертного звучання музичних творів.	26		6			20	26		2			24

Тема 2.3. Формування виконавської концепції музичного твору.	26	6			20	26	2			24
Тема 2.4. Принципи систематизації концертного репертуару.	26	6			20	26	2			24
Тема 2.5. Організація самостійної роботи за фахом.	24	6			18	24	2			22
Тема 2.6. Розвиток сценічної взаємодії та культури.	24	4			18	24	2			22
Тема 2.7. Сучасні напрями виконавської діяльності.	24	6			18	24				24
РОЗДІЛ 3. Розвиток індивідуальної виконавської манери										
Тема 3.1. Створення драматургічно-виконавського трактування музичних творів.	24	6			18	24	2			22
Тема 3.2. Засоби творчої активізації.	24	4			18	24				24
Тема 3.3. Формування еталону індивідуального концертно-виконавського стилю.	24	6			18	24	2			22
Тема 3.4. Моделювання майбутньої професійної діяльності.	24	6			18	24				24
Усього годин	390	90			300	390	22			368

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ 1. Виконавський комплекс фахової підготовки.			
1.1.	Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.	2	
1.1.1.	Специфіка фахової підготовки.	2	2
1.1.2.	Інтеграція майбутніх магістрів до предметної сфери професійної діяльності.	2	2
1.2.	Формування виконавського комплексу фахової підготовки.	2	
1.2.1.	Оволодіння виконавським тезаурусом.	2	
1.3.	Формування досвіду аналізу музичних творів з виокремленням особливостей драматургії, форми та художньо-виконавського змісту.	2	2

1.3.1	Опанування закономірностей розвитку музичного матеріалу, музичної драматургії та художнього змісту музичних творів.	2	
1.4.	Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки.	2	
1.4.1..	Практичне вивчення змісту та принципів організації репетиційної роботи виконавця в умовах сучасного культурно-мистецького середовища.	2	
1.4.2.	Зміст репетиційної діяльності концертного виконавця.	2	2
1.4.3.	Удосконалення репетиційної діяльності в процесі фахової підготовки.	2	
1.5.	Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки.	2	
1.5.1.	Усвідомлення значення міжпредметних зв'язків у процесі оволодіння фаховими компетенціями.	2	
Розділ 2. Удосконалення фахових виконавських компетенцій			
2.1.	Сучасні технічні засоби у музично-виконавській діяльності.	2	2
2.1.1..	Оволодіння широким спектром технічних засобів музичного виконавства.	2	
2.1.2.	Використання технічних засобів в роботі з хором.	2	
2.2.	Критерії якісного концертного звучання музичних творів.	2	2
2.2.1.	Опанування вимог до якісного концертного звучання музичних творів та музично-виконавської майстерності.	2	
2.2.2.	Формування персонального виконавського досвіду.	2	
2.3.	Формування виконавської концепції музичного твору.	2	
2.3.1.	Практичне оволодіння змістом та структурою виконавської концепції музичного твору.	2	2
2.3.2.	Індивідуальні концепції творів з навчального репертуару студента.	2	
2.4.	Принципи систематизації концертного репертуару	2	
2.4.1.	Опанування здатності до формування різних концертних програм з урахуванням функцій музичного мистецтва, формування естетичних ідеалів, гуманістичної моралі та національної свідомості.	2	
2.4.2.	Враховання концертної драматургії	2	
2.5.	Організація самостійної роботи за фахом.	2	2
2.5.1.	Методичне обґрунтування принципів організації самостійної роботи за фахом.	2	
2.5.2.	Опанування фахової літератури та виконавського репертуару.	2	
2.6.	Розвиток сценічної взаємодії та культури.	2	
2.6.1.	Практичне опанування вибудовування комунікативної компетентності між учасниками творчого дійства у процесі концертно-виконавської діяльності.	2	

2.6.2.	Взаємодія у системі «Виконавець – твір – слухач».	2	
2.7.	Сучасні напрями виконавської діяльності.	2	
2.7.1.	Усвідомлення багатогранності сучасного мистецького простору.	2	
Розділ 3. Розвиток індивідуальної виконавської манери			
3.1.	Створення драматургічно-виконавського трактування музичних творів.	2	
3.1.1.	Розвиток системності розуміння драматургічно-виконавського змісту музичного тексту в процесі концертно-виконавської діяльності	2	2
3.1.2.	Ескізне вивчення та жанрово-стильовий аналіз музичних творів.	2	
3.2.	Засоби творчої активізації.	2	
3.2.1.	Практична реалізація засобів творчої активації концертного виконавця.	2	
3.2.2.	Вивчення концертно-виконавського надбання провідних виконавців.		
3.2.3.	Методи наслідування виконавського досвіду.	2	2
3.3.	Формування еталону індивідуального концертно-виконавського стилю.	2	
3.3.1.	Оволодіння системою еталонів концертно-виконавського стилю та практична реалізація власної виконавської діяльності в їх дискурсі.	2	
3.4.	Моделювання майбутньої професійної діяльності.	2	
3.4.1.	Обґрунтування моделі майбутньої професійної творчої діяльності концертного виконавця-Диригента з метою розвитку індивідуального виконавського досвіду.	2	
3.4.2.	Удосконалення навичок самоаналізу у процесі професійної діяльності.	2	
Разом		90	22

Самостійна робота студентів

Назви розділів і тем	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
	Самост. робота	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. Виконавський комплекс фахової підготовки.		
Тема 1.1. Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.	18	20

Тема 1.2. Формування виконавського комплексу фахової підготовки.	18	24
Тема 1.3. Формування досвіду аналізу музичних творів з виокремленням особливостей драматургії, форми та художньо-виконавського змісту.	18	24
Тема 1.4. Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки.	18	22
Тема 1.5. Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки.	18	22
РОЗДІЛ 2. Удосконалення фахових виконавських компетенцій		
Тема 2.1. Технічні засоби у процесі музичного виконавства.	20	24
Тема 2.2. Критерії якісного концертного звучання музичних творів.	20	24
Тема 2.3. Формування виконавської концепції музичного твору.	20	24
Тема 2.4. Принципи систематизації концертного репертуару.	20	24
Тема 2.5. Організація самостійної роботи за фахом.	20	24
Тема 2.6. Розвиток сценічної взаємодії та культури.	18	22
Тема 2.7. Сучасні напрями виконавської діяльності.	20	26
РОЗДІЛ 3. Розвиток індивідуальної виконавської манери.		
Тема 3.1. Створення драматургічно- виконавського трактування музичних творів.	18	22
Тема 3.2. Засоби творчої активізації.	18	24
Тема 3.3. Формування еталону індивідуального концертно-виконавського стилю.	18	22
Тема 3.4. Моделювання майбутньої професійної діяльності.	18	24
Всього годин	300	368

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бенч О.Г., Шокало О.Г. Український хорівий спів. Київ: Український світ, 2002. 440 с.
2. Біляєва Н. В. Диригентський жест: знак, символ, смисл // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Харків: 2018, вип. 48, с. 25-36.

3. Бриліант О., Палкін В. Вокальні вправи для самодіяльного хору. Київ: Музична Україна, 1978. 25 с.
4. Головань Т.К. Формування навичок основ техніки диригування у студентів-початківців // Наукові записки НДУ ім. М.Гоголя. Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2012. № 1
5. Колесса М. Основи техніки диригування. Київ: Музична Україна, 1973. 100 с.
6. Коломоєць О. М. Хорознавство. Київ: Либідь, 2001. 167 с.
7. Крижанівський С. Вправи для розспівування. Київ: Музична Україна, 1977. 80 с.
8. Мартинюк А. Диригування: Навчальний посібник. Мелітополь, 1996, 125 с.
9. Смирнова Т.А. Хорознавство. Харків: СДПУ, 2000. 180 с.
10. Шеметов П. Школа концертно-дирижерського мистецтва. Харків : Лівий берег, 2004. 302 с.
11. Юцевич Ю.Є. Музика: Словник-довідник. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2003. 689 с.

Додаткові:

1. Заболотний І.П., Карпенко Є.В. Диригентські етюди: Навчальний посібник для студентів першого курсу факультетів мистецтв вищих педагогічних навчальних закладів: Суми: видавничо-виробниче підприємство "Мрія" ТОВ, 2007. 92 с.
2. Заболотний І.П. Основи хорознавства: Навчальний посібник. Суми: ВВП „Мрія-1”, 2006. 180 с
3. Карпенко Н.В. Педагогічні умови формування навичок підбору на слух у майбутніх учителів музики. Суми. «Мрія-1» 2006. 120 с.
4. Карпенко Є.В. Диригентсько-хорова підготовка вчителя музики. Суми: ВВП „Мрія – 1” ЛТД, 2001. 109 с.
5. Лащенко А.П. Хоровая культура. Київ: Либідь, 1989. 134 с.
6. Мархлевський А.Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с.
7. Михайличенко О.В. Нариси з історії музично-естетичного виховання молоді в Україні. Київ: КДЛУ, 1999. 224 с.
8. Питання диригентської майстерності: Збірка статей / Упор. М.М. Канер
9. Стахевич А.Г. Искусство Bel Canto в итальянской опере: Монографія. Харьков, 2000. 155 с.
10. Стахевич О.Г. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с.
11. Стеценко К. Кантати і хори / упор. Юрченко М. К.: Музична Україна,

2007.

12. Щекин Г. Как читать людей по их внешнему облику. Київ: Україна, 1993. 239 с.
13. Хорові сцени з опер українських композиторів XIX – поч. XX ст. / упор. Шилов І. К.: Музична Україна, 1991.

Інтернет-джерела:

1. Карпенко Є. В. Диригентсько-хорова підготовка вчителя музики: навчально-методичний посібник. Суми : ВВП «Мрія» ТОВ, 2001. 112с. URL:<https://drive.google.com/file/d/10MDr1IIw-jDaFEkxsVdSz7KsWYdERNom/view?usp=sharing>
2. Карпенко Є.В. Співає жіночий хор. Хрестоматія з хорового класу для студентів факультетів мистецтв педагогічних навчальних закладів. Хори без супроводу. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 129 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1vP7fWuJgoI-9ZNZtdHnv1XznI-uxs7x1/view?usp=sharing>
3. Короткий вокально-хоровий термінологічний словник: для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» та 025 «Музичне мистецтво» / укладач Е.К. Куцин. Мукачєво: МДУ, 2017. 74 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1vLkPwF2l_-I3wIGHtVvi20CQXW8Knriq/view?usp=sharing
4. Співає народний камерний хор «Ювента» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Навчально-методичний посібник. Харків, 2017. 145с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1vsCLYAN3oz45Z-tBqUnAuMhzWyOiktup/view?usp=sharing>
5. Співає народний камерний хор «Ювента» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Навчально-методичний посібник. Харків, 2017. 145с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1vsCLYAN3oz45Z-tBqUnAuMhzWyOiktup/view?usp=sharing>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Успішне викладання курсу потребує спеціально обладнаної аудиторії, музичного інструменту фортепіано, диригентського пульта, комп'ютера.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

Самостійна робота №1

Тема: Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки.

Мета: навчитися правильно організовувати репетиційну діяльність у ефективній роботі з хором колективом.

Теоретичні питання

1. Сутність явища репетиції.
2. Особливості репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки майбутніх диригентів.

Основні положення теми

Сутність явища репетиційної діяльності. Зміст репетиційної діяльності концертного виконавця.

Особливості репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки майбутніх диригентів хору. Репетиція як основний вид діяльності в навчальній, організаційно-методичній, виховній та освітній роботі з колективом.

Тематична інформація

Репетиція є провідним видом роботи з будь-яким музичним колективом. Спостерігаючи за репетицією, можна зробити висновок про рівень творчої діяльності колективу, його організованість, виконавські здібності хористів, комунікацію: «диригент – хор».

Поняття «репетиція» (за словником Є. Юцевича) означає попереднє виконання всього твору, необхідне для досягнення злагодженості виконавців та підготовки до відкритого виступу.

Репетиційну діяльність можна класифікувати як колективні заняття з художньо-виконавської і технічної обробки, відпрацювання музичних творів, надання їм естетичної цілісності та оригінальності. На навчальних заняттях вивчаються окремі голоси, партії, ролі, які в потім поєднуються в єдине ціле – хоровий твір. Слід зазначити те, що поділ занять на репетиційні та навчально-виконавські носить умовний характер. Оволодіння текстом, технічною стороною виконання відбувається найчастіше під час репетиції. Значна частина навчальних занять в хоровому колективі трансформується і включається в початковий етап репетиції.

Вагомий вплив на перебіг репетиційної діяльності в хоровому колективі мають наступні чинники:

- ✓ ступінь підготовленості колективу в технічному і художньому аспектах;
- ✓ ступінь виконавсько-технічної та художньої складності обраного твору;
- ✓ умови, час, кількість репетицій, відведених для розучування нового твору;
- ✓ настроїв учасників, їх відповідальний підхід до розучування твору, досвід керівника.

У кожного керівника формується власна методика побудови і проведення репетицій. Однак, не дивлячись на оригінальність методик, базові принципи й умови проведення репетицій є основою у виборі ефективних прийомів і форм роботи, які характеризують індивідуальну траєкторію творчої діяльності керівника. Визначну роль у створенні власної методики репетиційної роботи відіграє накопичений досвід в обраному напрямку.

Якість репетиційної роботи, її педагогічна ефективність залежить від ряду організаційно-педагогічних моментів. Перш за все, керівник повинен прийти на репетицію за 20-30 хвилин раніше обумовленого часу, перевірити наявність і якість необхідного реквізиту, інструментів, пультів, партій та ін. Завчасно, до репетиції, необхідно перевірити за партитурою рукописні партії, щоб уникнути помилок. У хоровому колективі перед репетицією треба обов'язково перевірити наявність учасників у кожній партії голосів (для повноцінної роботи хорового колективу в репетиції мають бути задіяні усі партії та голоси). Тільки особисто переконавшись в тому, що для роботи все підготовлено, можна уникнути багатьох помилок під час репетиції.

Грубим порушенням та неповагою вважаються несподівані виклики керівника, наприклад, до телефону, до відвідувачів, це погано впливає на творчий настрій та ефективність роботи учасників хорового колективу.

Починати репетицію необхідно вчасно, незалежно від того, скільки зібралось учасників. Таким чином, початок репетиції в певний встановлений час відповідає етичним, педагогічним і художньо-естетичним вимогам.

У самодіяльних колективах (хорових, оркестрових, танцювальних, театральних) репетиція починається з попередньої підготовки до неї. У народному та академічному хорах проводять розспівування учасників. Ретельне та професійне розспівування забезпечить сформованість правильного дихання, дикції, рівного інтонаційно вивіреного звуку. Стан роботи співака багато в чому залежить від правильної постановки голосу, постійних спеціальних вправ. Перераховані заходи організаційно-технічного

порядку мають величезний виховний зміст.

Репетиція також має широкі можливості задля забезпечення художньо-педагогічного впливу твору на слухацьку аудиторію. У процесі репетицій все ретельно вивіряється і опановується: фрази, штрихи, нюанси, темп, характер твору. Паралельно йде засвоєння учасниками емоційно-художнього і морально-ціннісного змісту, закладеного у виконуваному творі.

Педагогічна ефективність репетиції в більшості залежить від грамотно складеного плану роботи. Без планування під час репетиції виникає елемент стихійності, хаотичності, неорганізованості, незібраності. План репетицій заздалегідь продумується і фіксується керівником колективу. План може бути більш-менш детальним, розгорнутим або коротким в залежності від ступеню професійності керівника хорового колективу. Знання керівником свого хору, його творчих можливостей дозволяє досить детально скласти план кожної репетиції.

План репетиції повинен містити в собі напрями діяльності та завдання з їх детальним розшифруванням. Завдання мають бути конкретні та чіткі, включати технічні, художньо-естетичні та виконавські моменти.

Важливо зберігати правильний темп та настрої репетиції. Не слід повторювати на репетиції один і той же фрагмент твору більше 2-3 разів, навіть якщо його виконання не влаштовує керівника. Багаторазові не обґрунтовані повторення знижують увагу, розуміння жестів керівника. Іноді в репетиції доцільно використовувати перерву.

Важливо також, щоб репетиція носила завершений характер. Під час першої половини репетиції колектив повинен займатися більш складною роботою: розучуванням ролей або важких в технічному і художньому відношенні фрагментів у нових творах, які вимагають концентрації уваги, сили волі. У процесі другої половини репетиції діяльність колективу має відзначатися творчим втіленням та інтерпретаційними підходами до виконання творів.

Генеральна репетиція є підсумковим етапом у підготовчій роботі учасників хорового колективу до публічного виступу. Вона вирішує такі завдання: підготувати психологічно учасників до концертного виконання; перевірити якість виконання програми, її логічне komponування і звучання. Генеральна репетиція відзначається цілісністю (немає необхідності в частих зупинках), поєднанням відповідних доцільних номерів програми що забезпечує її структурну виваженість та дає можливість учасниками хорового колективу правильно використати власні художньо-технічні надбання. Генеральну репетицію найкраще проводити в тому приміщенні, в

якому має бути виступ. Виконавці і керівник повинні відчутти акустичні особливості залу, пристосуватися до нових умов.

Для репетиційного плану пропонується така послідовність репетиційної діяльності перед концертним виконанням:

- 1) попередня репетиційна робота з окремими партіями в аудиторіях та репетиційних залах (якщо є така необхідність);
- 2) попередня репетиційна робота з усім колективом над зведенням партій та усіх голосів у аудиторіях та репетиційних залах;
- 3) репетиції солістів, окремих партій голосів, епізодів чи номерів;
- 4) репетиції складних фрагментів хорового твору;
- 5) репетиції вступу (для гармонійного вступу всіх партій)
- 6) репетиції закінчення (для лаконічного завершення твору, без недоліків);
- 7) «прогонні» репетиції, на яких враховані всі організаційні та виконавські моменти майбутнього;
- 8) технічні репетиції для перевірки технічних можливостей звуку в залі, де планується виступ;
- 9) генеральна репетиція, на якій диригент здійснює контроль цілісного виконання твору.

Самостійна робота № 2

Тема: Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки

Мета: вміти застосовувати міжпредметні зв'язки у своїй професійній діяльності – роботі з хоровим колективом.

Теоретичні питання

1. Поняття про міжпредметні зв'язки
2. Міжпредметні зв'язки в музичному мистецтві.
3. Значення міжпредметних зв'язків у процесі фахової підготовки майбутніх диригентів хору.

Основні положення теми

Сутність поняття міжпредметні зв'язки. Форми та функції міжпредметних зв'язків.

Міжпредметні зв'язки в галузі музичного мистецтва. Сутність використання міжпредметних зв'язків у музичному мистецтві. Основні особливості міжпредметних зв'язків у хоровому диригуванні.

Значення міжпредметних зв'язків у процесі фахової підготовки майбутніх диригентів хору. Важливість використання міжпредметних зв'язків у роботі з хоровим колективом.

Тематична інформація

Поняття «міжпредметні зв'язки» визначається як процес розширення та поглиблення ознак певних понять і формування спільних характеристик для споріднених понять. Міжпредметні зв'язки – це змістові спільні явища, що існують між навчальними дисциплінами. Вони віддзеркалюють у змісті навчальних предметів ті діалектичні зв'язки, які об'єктивно діють у природі та суспільстві й пізнаються сучасними науками. Міжпредметні зв'язки виступають як дидактична умова, що сприяє підвищенню рівня науковості й доступності навчання обраної дисципліни, активізації пізнавальних здібностей студентів, удосконаленню якості знань, умінь і навичок. Застосування міжпредметних зв'язків дозволяє раціонально інтенсивно використовувати час на заняттях. Метою застосування предметних зв'язків є забезпечення системності у вивченні певної дисципліни, демонстрації ієрархічності її структури й активного впливу на засвоєння основних понять предметної сфери обраної дисципліни.

Різноманіття функцій міжпредметних зв'язків у процесі навчання показує, що сутність такого поняття не може бути розглянута однозначно. Це явище характеризується багатомірністю. Воно не обмежується змістом, методами, формами організації навчання. Міжпредметні зв'язки пронизують навчально-пізнавальну діяльність учасників освітнього процесу. Вони забезпечуються особистісно орієнтованими підходами, сприяють формуванню діалектичного мислення, наукового світогляду, всебічному розвитку здібностей і потреб здобувачів освіти.

Дослідження (теоретичні та експериментальні) дають змогу виокремити форми взаємодії між міжпредметними зв'язками та принципами навчання:

1. Міжпредметні зв'язки як один зі способів реалізації кожного з принципів навчання.
2. Міжпредметні зв'язки як самостійний принцип побудови дидактичних систем локального характеру в предметній системі навчання.

Під час навчання варто застосувати, розвивати, закріплювати та узагальнювати знання і вміння, набуті студентами під час вивчення інших предметів.

Майже кожна дисципліна в галузі музичного мистецтва містить певний міжпредметний матеріал, що сприяє поглибленому розумінню музичних

явищ, розширенню світогляду студентів, формуванню в них умінь застосовувати суміжні знання з інших дисциплін.

Міжпредметні зв'язки у музичному мистецтві мають низку важливих особливостей. Майбутні фахівці повинні не лише знати загальнонаукові факти, поняття, закони, але й мати уявлення про напрями світового мистецтва, вміти узагальнювати традиційні та сучасні наукові дослідження в музикознавстві, хорознавстві, методиці роботи з хоровим колективом, педагогіці, психології.

Міждисциплінарні зв'язки – це педагогічна категорія, яка позначає синтетичні, інтегровані відносини між музичними дисциплінами і процесами, що відображені у змісті, методах та формах навчання для виконання навчальної, розвиваючої і виховної функцій.

Хорове диригування – це спеціальна музична дисципліна, яка є основною дисципліною у підготовці майбутніх диригентів. Хорове диригування включає в себе знання з великої кількості дисциплін музичного мистецтва. Це, зокрема: теорія музики, сольфеджіо, історія музики, поліфонія, хорознавство, читання хорових партитур, постановка голосу, гра на музичному інструменті, психологія, педагогіка (для роботи з хоровим колективом), методика роботи з хоровим колективом. Майбутній диригент для повноцінної роботи з хоровим колективом повинен мати певні здібності, навички та уміння: музичний слух; музичне мислення, мануальну техніку диригента, організаторські здібності.

Усі вище перераховані дисципліни є суміжними до предмету хорового диригування та безпосередньо впливають на формування професійних умінь та навичок майбутніх фахівців. Завдяки міждисциплінарним зв'язкам уміння, навички та знання, набуті з різних предметів, поглиблюються, систематизуються, узагальнюються та об'єднуються в єдиний комплекс професійних компетенцій диригента хорового колективу.

Самостійна робота № 3

Тема: Формування виконавської концепції музичного твору.

Мета: вміти визначати виконавську концепцію музичного твору.

Теоретичні питання

1. Сутність поняття концепція.
2. Виконавська концепція в музичному мистецтві.

Основні положення теми

Сутність поняття концепція. Концепція в різних аспектах.

Виконавська концепція в музичному мистецтві. Формування власної виконавської концепції музичного твору.

Тематична інформація

Дефініція «концепція» трактується як система поглядів, розуміння певних процесів та явищ, яке має цілісні ознаки. Концепція – авторська інтерпретація твору, що зберігає композиторський задум твору, але доповнює його ціннісно-виконавськими особливостями, що базуються на власному художньому досвіді. Поняття «концепції» широко застосовується в науці, педагогіці, психології, дисциплінах музичного циклу. Тракткування поняття «концепція» в музиці відрізняється від визначення даного поняття в інших науках. В музиці його можна ототожнити з таким видом діяльності як «інтерпретація».

Виконавська концепція визначається дослідниками як процес втілення композиторської концепції крізь призму особистості інтерпретатора, через творче переосмислення та індивідуальний план вираження власної композиторської інтерпретації, що складає повну систему художніх образів. Саме на основі даної системи образів виокремлюються основні принципи власної виконавської концепції. Виконавське осягнення музичного твору на основі набутого музичного досвіду забезпечує формування власної виконавської концепції. Її основу складають сформовані в музикології уявлення та знання щодо особливостей елементів музичної мови: музичного матеріалу, який відображає риси культури, епохи композитора, власний композиторський стиль, його задум, які на основі власного виконавського досвіду втілює диригент; технічних особливостей твору, осмислення яких забезпечує емоційну та змістовну цілісність виконавського процесу.

Формування виконавської концепції музичного твору є досить важливим процесом, складність якого зумовлена такими чинниками, як іманентна специфіка твору; компетентність майбутнього фахівця, його диригентський досвід, знанневий доробок.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ:

1. Біляєва Н.В. Диригентський жест: знак, символ, смисл // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. 2018, вип. 48, с. 25-36.
2. Бенч О.Г., Шокало О.Г. Український хоровий спів. Київ: Український світ, 2002. 440 с.
3. Васильєва Л.Л. Досвід впровадження дистанційного навчання у фахову підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2017, №7 (71). С.48-58.
4. Доронюк В. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ, 2004.
5. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навчальний посібник. К. Освіта України, 2013. С. 211 – 223.
6. Смирнова Т.А. Хорознавство. Харків: СДПУ, 2000. 180 с.
7. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск III (у шести частинах). Частина друга: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. 290 с
8. Тартак Н. Г. Міжпредметні зв'язки вокально-хорових дисциплін у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музики. Теорія і методика навчання та виховання: зб. наук. Праць / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків: «ОВС», 2003. Вип. 12. С. 95 – 100.
9. Тимофєєва К. В. Порівняльний аналіз як метод інтерпретології (на прикладі фортепіанного виконавства) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Муз. мистецтво». Харків, 2009. 18 с.

Методичне видання

ЄРЕМЕНКО Ольга Володимирівна,
КАРПЕНКО Євген Віталійович,
ІГНАТОВСЬКА Оксана Іванівна

**САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ
«ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»**

Методичні рекомендації

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво (Хорове диригування)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Комп'ютерна верстка *С.П. Цьома*